

Nr 443

Av fru Wallentheim m. fl., angående utbildningen av personal inom den statliga ungdomsvården, m. m.

(Lika lydande med motion nr 516 i Andra kammaren)

Under senare år har en kraftig upprustning av anstaltsväsendet inom sociala, medicinska och straffrättsliga vårdområden skett inom vårt land. Jämfört med förhållandena vid ingången av år 1955 fanns den 1 januari i år exempelvis 3 260 fler vårdplatser inom ungdomsvårdsskoleorganisationen, nykterhetsvården och fångvården. Samtidigt har en betydande utvidgning skett av vården utanför anstalt.

Denna utveckling har givetvis lett till en ökad efterfrågan på för vårduppgifterna lämpad och utbildad personal. Tyvärr torde det kunna fastslås att utbildningsmöjligheterna inte ökat i takt med vårdområdenas utbyggnad, och för vissa grupper saknas de helt eller är otillräckliga. Flera — icke heller här tillräckliga — utbildningsvägar erbjuds aspiranter till ledande befattningar inom anstaltsväsendet. För den lägre vårdpersonalen, vilkens dagliga arbete utföres med och bland de vårdintagna, som skall i den praktiska vardagsrutinen omsätta anstaltsledningens intentioner, föreligger ett starkt behov av en rationellt ordnad och för sitt ändamål genomtänkt utbildning. Bristande utbildning hos denna personal minskar vårdarbetets effektivitet, medför orimligt stora påfrestningar i arbetet och alltför snabb förslitning. Förhållandena leder till en olycklig omsättning på personal och försvårar rekryteringen. Med hänsyn till ungdomsfrågornas stora betydelse för vårt land är det naturligt att spørsmålet om en förbättrad utbildning ter sig särskilt aktuellt inom den statliga ungdomsvården, nykterhetsvården och fångvården. De för dessa anstaltsområden ansvariga myndigheterna har med ökat intresse tagit initiativ till att ordna viss grundutbildning inom verken. Fråga är emellertid, enligt vår mening, om inte betydande fördelar vore att vinna på en samordning av grundutbildningen. I detta sammanhang vill vi hänvisa till vad de parlamentariska sakkunniga, som avlämnade sitt betänkande Ungdomsbrottslighet år 1959 (1959: 37) anförde:

Betydande delar av det kunskapsstoff, som en grundläggande utbildning bör omfatta, torde vara gemensamt för alla tre vårdområdena, och många av de problem som möter vårdpersonalen i dess dagliga arbete är identiska, oavsett var de ha sin verksamhet förlagd. Den nuvarande verkmissiga uppdelningen av utbildningsmöjligheterna för de nyanställda kan ej heller anses vara rationell ur ekonomisk synpunkt eller med hänsyn till tillgången på

föreläsare och lärare. En samordning av grundutbildningen skulle också vara ägnad att bland vårdpersonalen i stort främja kunskapen om och förståelsen för de olika vårdområdenas arbete. Härigenom skulle också kunna skapas förutsättningar för en viss cirkulation av vårdpersonalen mellan olika verksamhetsområden, mellan öppen och sluten vård o. s. v., något som av olika skäl är att förorda.

I utbildningsprogrammet för denna personal bör möjligheter till speciella påbyggnadskurser ingå för att tillgodose de olika verkens behov och vidare upptaga möjligheter till vidareutbildning. Här ger det dagliga arbetet i tjänsten nu icke utnyttjade möjligheter. Härmed avses bl. a. regelbundna interna konferenser, studiecirklar, föreläsningsserier, seminarier etc. Att möjligheterna till en fortlöpande utbildning och förkovran i tjänsten utnyttjas är ett verkligt samhällsintresse och bör på olika sätt uppmuntras; bl. a. bör erforderlig tid därför beräknas i tjänstgöringsplanerna. En annan fråga, som i samband med det speciellt understrukna utbildningsbehovet bör uppmärksammas, är avvägningen mellan den utbildning för människovårdande uppgifter som meddelas vid socialinstitut och högskolor å ena samt den som meddelas inom respektive verksamhetsområde å andra sidan, självstudiernas roll i utbildningen m. m.

Då här påpekade utbildningsproblem enligt vår mening resultatsmässigt och därmed samhällsekonomiskt är av största vikt bör de bringas till en snar lösning.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer undertecknade,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om en skyndsamt utredning angående utbildningsförhållandena för personal inom den statliga ungdomsvården, nykterhetsvården, fångvården samt övriga vårdområden med beslätade arbetsuppgifter.

Stockholm den 26 januari 1961

Annie Wallentheim
Anders E. Johansson

Lisa Mattson
Rolf Kaijser

Yngve Möller
Torsten Bengtson